

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVII. évfolyam, 15. szám, 2014

Megjelenik kéthetente
2014. augusztus 13.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	13
Nemzetközi piaci információk.....	19
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	20
Agrárpolitikai Hírek.....	22

ÖSSZEFOGLALÓ

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) legfrissebb előrejelzése szerint a világ kukoricatermelése 969 millió tonna körül alakul a 2014/2015. gazdasági évben, megközelítheti az előző szezon rekordkibocsátását.

A meleg, de csapadékban gazdag nyár az Európai Unió kukoricatermelési kilátásaira is pozitív hatással volt, a 66 millió tonnára jelzett kibocsátás 4 százalékkal múlhatja felül az egy évvel korábit.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a kukorica legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése május eleje és augusztus első hete között a négy évvel korábbi szintre, 140 USD/tonnára (33 ezer forint/tonna) csökkent. Párizsban a chicagóinál visszafogottabb volt a változás.

Magyarországon a kukorica bízató terméskilátásainak köszönhetően a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában az újtermésű takarmánykukorica jegyzése (novemberi lejárat) 40 ezer forint/tonna körüli szintre zuhant augusztus elejére. Az AKI PÁIR adatai szerint az ótermésű takarmánykukoricával továbbra is 50 ezer forint/tonna körüli termelői áron kereskedtek a fizikai piacon július utolsó hetében, ami az egy évvel korábbihoz hasonló szintnek felel meg.

Az ótermésű szójabab jegyzése (augusztusi lejárat) a július közepi két és fél éves negatív rekordszintről 9 százalékkal 472 USD/tonnára emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) 2014. augusztus 8-ig.

Magyarországon 92 ezer forint/tonnára csökkent a repcemag 2014. szeptemberi és 2015. márciusi jegyzése a BÉT-en augusztus első hetében.

A napraforgómag termelői ára még éppen meghaladta a 100 ezer forint/tonna szintet júliusban, de a várhatóan bőséges 2014. évi termés miatt – kiindulva a tőzsdei várakozásokból (84-87 ezer forint/tonna) – az újtermés az ónál akár 15 százalékkal alacsonyabb áron jelenhet meg a fizikai piacon.

GABONAPIACI JELENTÉS

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) legfrissebb előrejelzése szerint a világ kukoricatermelése 969 millió tonna körül alakul a 2014/2015. gazdasági évben, megközelítheti az előző szezon rekordkibocsátását. A múlt havinál többre becsülik a termést az EU-ban, Oroszországban, az USA-ban és Indiában, és lefelé korrigálták a becsléseket Ukrajnában, Brazíliában és Kanadában. Az előző gazdasági évihez hasonló bő kínálat a készletek feltöltődését eredményezi globális szinten, ami a világpiacon további csökkenését jelentheti.

A világ elsősorú kukoricatermelőjénél, az USA-ban az időjárás kedvez a kukorica fejlődésének, az *USDA* az állomány 73%-át minősítette jónak, vagy kiválónak 2014. augusztus 4-én. Az *IGC* elemzői az átlagosnál magasabb, akár minden idők legnagyobb hozamára számítanak az országban, a kisebb termőterület miatt azonban a termést a múlt évi rekordnál valamivel kevesebbre, 353 millió tonnára becsülik. Kínában a kedvező időjárási körülmények mellett a fejlett agrotechnika alkalmazása kiemelkedő termésátlagokat eredményezhet, a betakarított kukorica mennyisége 222 millió tonna (+2%) körül várható.

A meleg, de csapadékban gazdag nyár az Európai Unió kukoricatermelési kilátásaira is pozitív hatással volt, a 66 millió tonnára jelzett kibocsátás 4 százalékkal múlhatja felül az egy évvel korábbit. A tavalyinál több termésre lehet számítani Ausztriában, Franciaországban, Németországban, Magyarországon (akár a 8 millió tonnát is elérheti) és Olaszországban, míg kevesebbre Bulgáriában, Romániában és Spanyolországban. Ukrajnában a nemzeti fizetőeszköz (*hryvnya*) gyengülése korlátozza a gazdálkodók inputanyag-használatát, így a kukoricatermés – jöllehet a tavalyinál nagyobb területen került vetőmag a földbe – előreláthatóan 14 százalékkal 26,5 millió tonnára csökken. Oroszországban rekord nagyságú területen vetettek kukoricát az idén, a kibocsátás 11 millió tonna (-5 százalék) körül várható.

Az elemzők szerint a kukorica globális kereslete minden eddiginél nagyobb lehet, meghaladhatja a 950 millió tonnát a 2014/2015. gazdasági évben, ami 2 százalékkal több az előző szezonéhoz képest. A bőséges kínálat és az alacsony világpiacon elsősorban a kukorica takarmánycélú felhasználását befolyásolja pozitívan, noha továbbra is lesznek piacok, ahol inkább a takarmánybúzát vagy a szárított gabonatörkölyt (DDGS)

preferálják. A nemzetközi kereskedelemben kerülő kukorica mennyisége 116 millió tonna körül alakul a folyó gazdasági évben, előreláthatóan 4 százalékkal elmarad az egy évvel korábbitól, ugyanakkor 16 százalékkal felülmúlhatja az előző öt év átlagát. Az EU behozatala a kedvező terméskilátások és a takarmánybúza vártnál nagyobb mennyisége miatt akár 11 millió tonnára (-28 százalék) csökkenhet. Kínában szintén bő termésre számítanak az egyébként is gazdag ókínálat mellett, így az ország a 2013/2014. gazdasági évihez képest 35 százalékkal kevesebb, 3 millió tonna kukoricát vásárolhat a külföldi piacokról. A főbb exportőr országok kínálata ugyanakkor az előző gazdasági évihez hasonlóan nagy marad, azaz a verseny kieleződhet. A világ vezető kukorica-exportőre, az USA kiszállítása 13 százalékkal 42 millió tonnára csökkenhet és várhatóan Brazília (-18 százalék), Argentína (-19 százalék) és Ukrajna (-13 százalék) is kevesebb terményt értékesít a nemzetközi piacon a folyó gazdasági évben. A kukorica globális zárókészletét az egy évvel korábbi 169 millió tonnával szemben 187 millió tonnára jelzik az elemzők, amely 27 éve nem volt ilyen magas.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a kukorica legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése május eleje és augusztus első hete között a négy évvel korábbi szintre, 140 USD/tonnára (33 ezer forint/tonna) csökkent. Az előrejelzések szerint a termés világpiacon ennél is tovább ereszkedhet a következő hetekben, amennyiben az időjárás a kukorica kritikus fejlődési szakaszaiban is ideális marad. Párizsban a chicagóinál visszafogottabb volt a változás, a kukorica fronthavi jegyzése három hónap alatt csaknem 20 százalékkal 155 euró/tonnára (49 ezer forint/tonna) esett. Magyarországon a kukorica bízató terméskilátásainak köszönhetően a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában az újtermésű takarmánykukorica jegyzése (novemberi lejárat) 40 ezer forint/tonna körüli szintre zuhant augusztus elejére. A távolabbi lejáratra vonatkozó jegyzések csak alig magasabbak, ami akár további árcsökkenést vetíthet előre az év végéig.

Az AKI PÁIR adatai szerint az ótermésű takarmánykukoricával továbbra is 50 ezer forint/tonna körüli termelői áron kereskedtek a fizikai piacon július utolsó hetében, ami az egy évvel korábbihoz hasonló szintnek felel meg.

Agrárpolitikai Hírek

- A 2014. augusztus 6-án elfogadott orosz elnöki határozat értelmében az Orosz Föderáció behozatali tilalmat rendelt el bizonyos, az Európai Unióból, az Egyesült Államokból, Kanadából, Ausztráliából és Norvégiából származó mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekre. A határozat a kiadás napjától egy évig érvényes, ugyanakkor ez az orosz belpiaci helyzet függvényében változhat. A határozat alapján tilos a friss, hűtött vagy fagyasztott marha-, sertés- és baromfihús,

egyedül hús-készítmények, a hal, rák és más tengeri eredetű termékek, a tej és tejtermékek, a friss, hűtött vagy fagyasztott zöldség és gyümölcs bevitelére Oroszországba. Nem érinti a magyar exportot illetően az embargó az élő állat, a gabona és olajmag kivételével, a vetőmagokat, a liszteket, a borokat és szeszesitalokat, a díznövényeket és a fűszereket, a sertés- és baromfiszirt, a húskonzerveket, a zöldség- és gyümölcskonzerveket, a zöldség- és gyümölcsleveket, az ásványvizeket és a takarmányokat, amelyekből nagyobb mennyiséget exportálunk Oroszországba.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2014. 30. hét	2014. 31. hét	2014. 31. hét/ 2014. 30. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	23 851	32 009	16 575	43 342	72 435	167
	HUF/tonna	46 546	45 494	47 149	45 302	46 219	102
Takarmánybúza	tonna	8 084	6 439	...	21 760	16 152	74
	HUF/tonna	42 378	41 057	...	41 999	41 499	99
Takarmánykukorica	tonna	...	4 562	...	12 396	12 641	102
	HUF/tonna	...	49 591	...	48 805	51 172	105
Takarmányárpa	tonna	2 892	177	1 004	5 700	4 073	71
	HUF/tonna	42 385	36 356	38 463	39 811	41 156	103

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

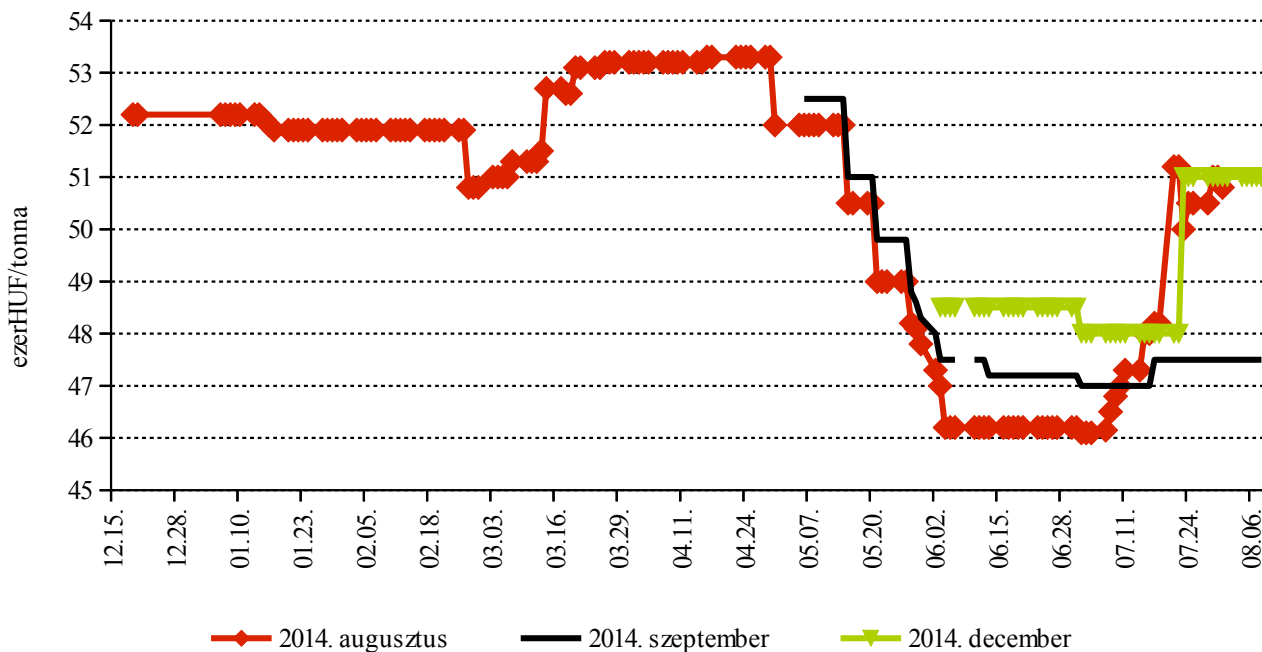
2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2013. 31. hét	2014. 30. hét	2014. 31. hét	2014. 31. hét/ 2013. 31. hét (százalék)	2014. 31. hét/ 2014. 30. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	46 964	43 342	72 435	154	167
	HUF/tonna	44 753	45 302	46 219	103	102
Takarmánybúza	tonna	18 128	21 760	16 152	89	74
	HUF/tonna	41 486	41 999	41 499	100	99
Takarmánykukorica	tonna	7 889	12 396	12 641	160	102
	HUF/tonna	50 003	48 805	51 172	102	105
Takarmányárpa	tonna	5 434	5 700	4 073	75	71
	HUF/tonna	45 334	39 811	41 156	91	103

Forrás: AKI PÁIR

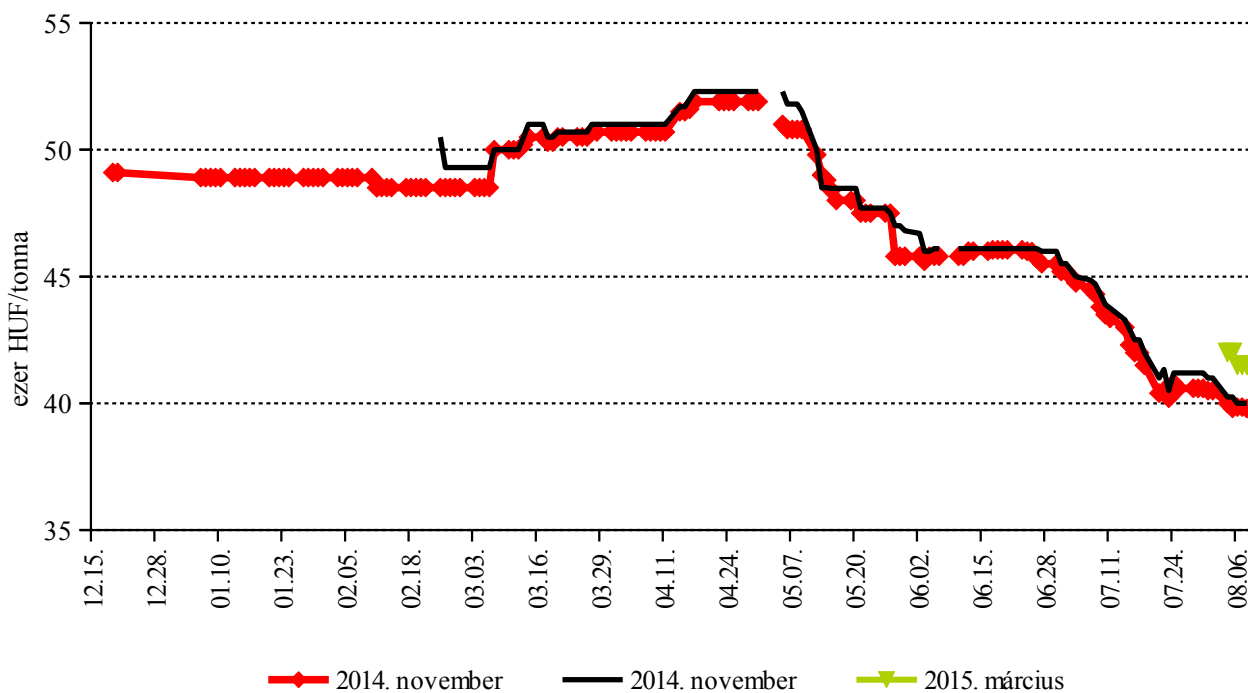
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

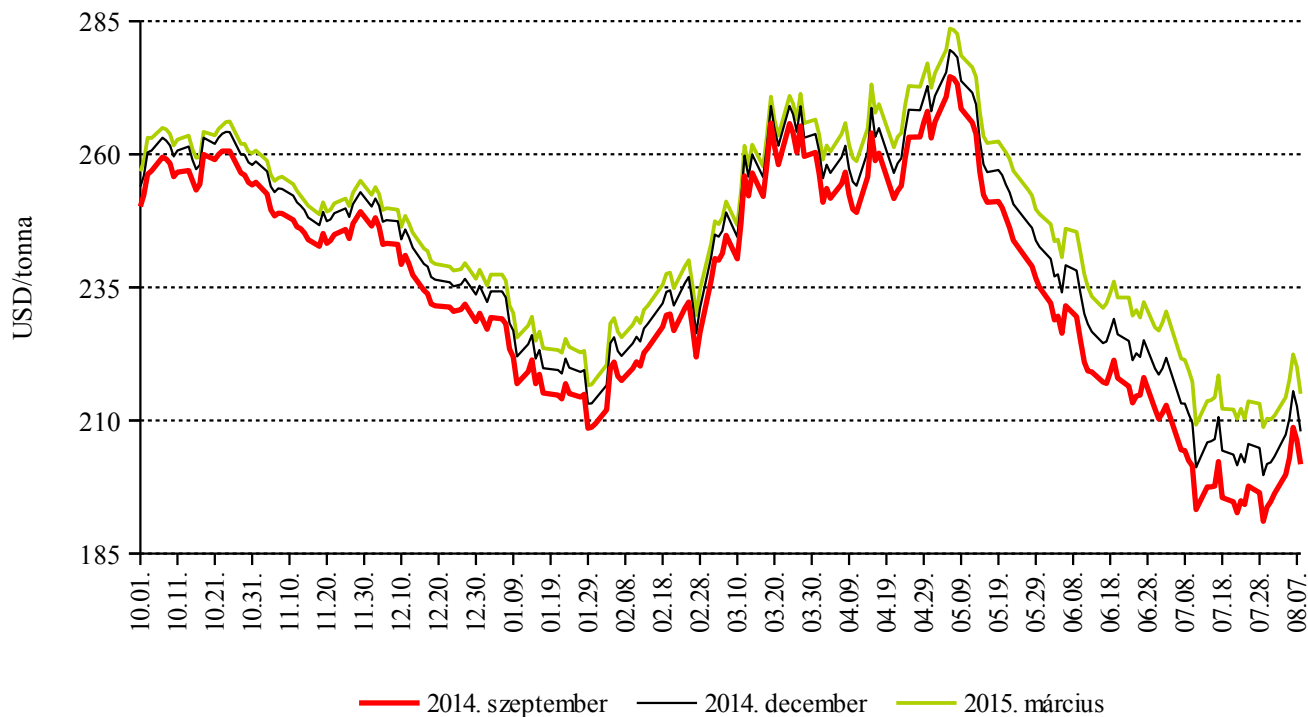
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

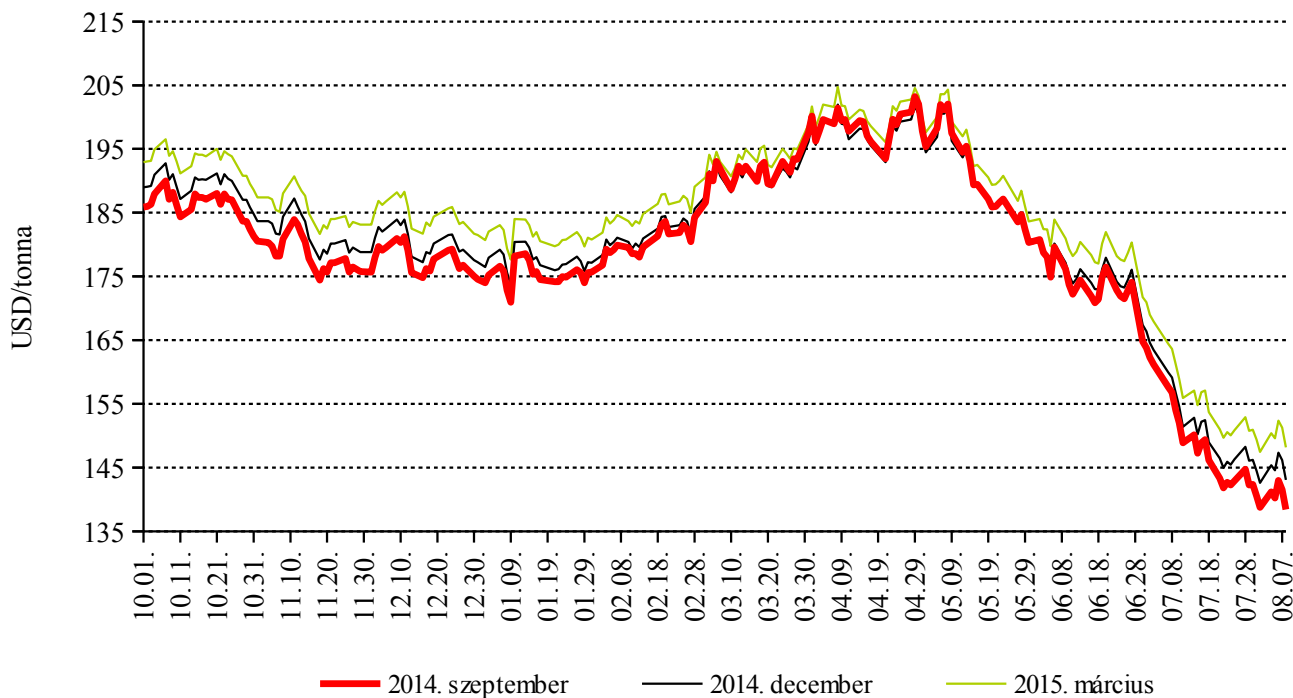
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

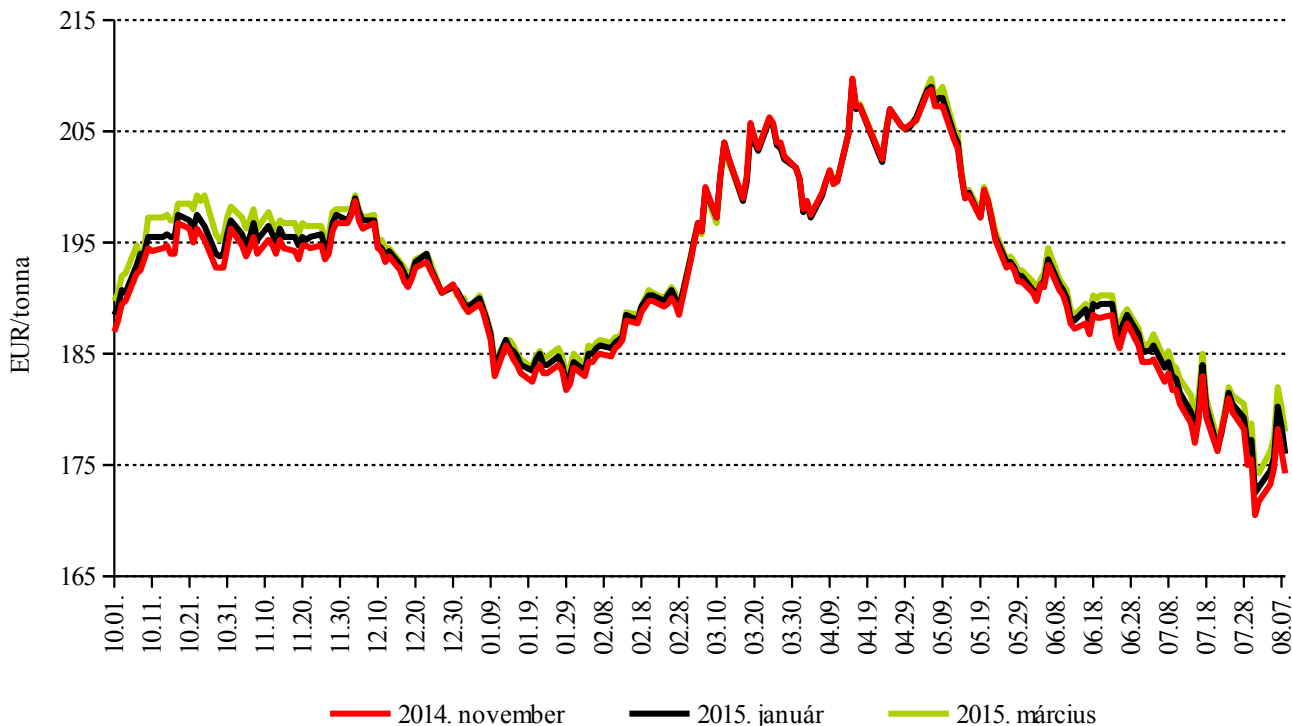
4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

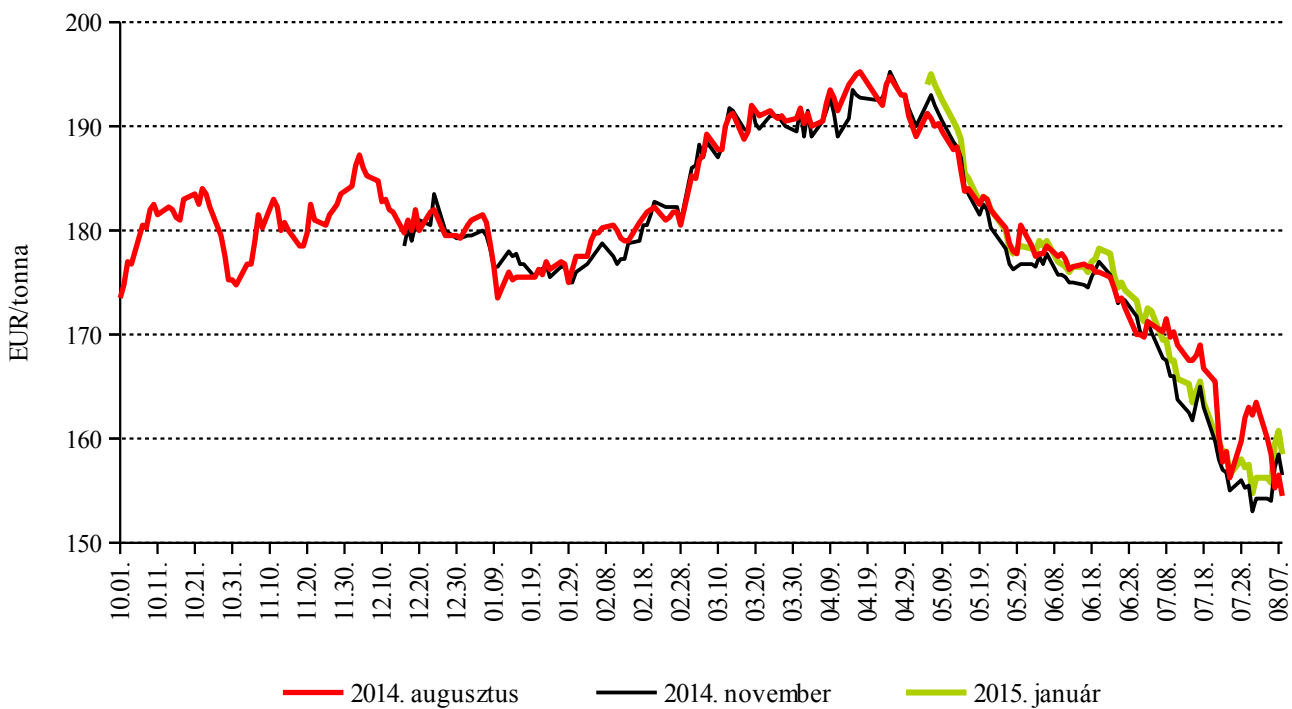

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2013. 31. hét	2014. 30. hét	2014. 31. hét	2014. 31. hét/ 2013. 31. hét (százalék)	2014. 31. hét/ 2014. 30. hét (százalék)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	447	502	509	114	101
	HUF/kg	77	75	75	97	99
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 093	1 867	1 514	138	81
	HUF/kg	79	75	76	95	101
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	651	1 249	1 078	166	86
	HUF/kg	84	81	77	93	95
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	...	...	...	...	...
	HUF/kg	...	...	...	...	...
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	25	28	30	122	108
	HUF/kg	88	85	84	95	99
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	36	49	45	126	93
	HUF/kg	94	92	92	97	99
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	330	463	323	98	70
	HUF/kg	75	73	73	98	101
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	356	479	481	135	100
	HUF/kg	78	75	76	96	100
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	...	...	42	...	...
	HUF/kg	...	...	81	...	...
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	...	34	28	...	82
	HUF/kg	...	89	85	...	96
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	34	50	32	94	63
	HUF/kg	94	88	91	97	104

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2014. május	2014. június	2014. július
Finomliszt BL 55	188	188	186
Fehér kenyér	294	293	294
Félbarna kenyér	255	248	250
Étkezési búzadara AD	239	239	240

Megjegyzés: Az adatgyűjtésbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak: Auchan, Reál, Tesco, CBA, CBA Prima, Coop, Interspar, Spar.

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. augusztus 08.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	174	54 929	2014. szeptember	202	47 507
2015. január	176	55 480	2014. december	208	48 960
2015. március	178	56 111	2015. március	215	50 620
2015. május	180	56 741	2015. május	219	51 674
2015. szeptember	187	58 948	2015. július	222	52 246
2015. december	188	59 263	2015. szeptember	226	53 301

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. augusztus	155	48 703	2014. szeptember	138	32 590
2014. november	157	49 333	2014. december	143	33 684
2015. január	159	49 964	2015. március	148	34 890
2015. március	160	50 358	2015. május	151	35 631
2015. június	165	52 092	2015. július	154	36 279
2015. augusztus	169	53 195	2015. szeptember	157	36 910

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. szeptember	304	71 550
2014. december	304	71 550
2015. március	304	71 550
2015. május	304	71 550

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2014. 08. 08. (százalék)	2014. 08. 01. (százalék)
Búza	2014. szeptember	201,78	29,2	28,2
Kukorica	2014. szeptember	138,42	29,1	26,5
Szójabab	2014. augusztus	472,10	34,3	34,3
Szójadara	2014. augusztus	438,05	43,7	43,7

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2014. augusztus 05.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	62 408	116 251	122 799	4 930	12 116	76 074	144 358	43 457	45 764	33 170	37 135
Kukorica	304 815	531 760	279 653	5 782	22 256	326 261	231 743	119 672	132 150	149 563	66 005
Szójabab	223 960	216 846	80 394	9 142	14 211	124 531	87 581	45 688	62 847	106 201	32 663
Szójadara	86 092	181 444	45 260	2 462	6 565	60 202	26 201	14 029	35 403	29 799	19 456

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

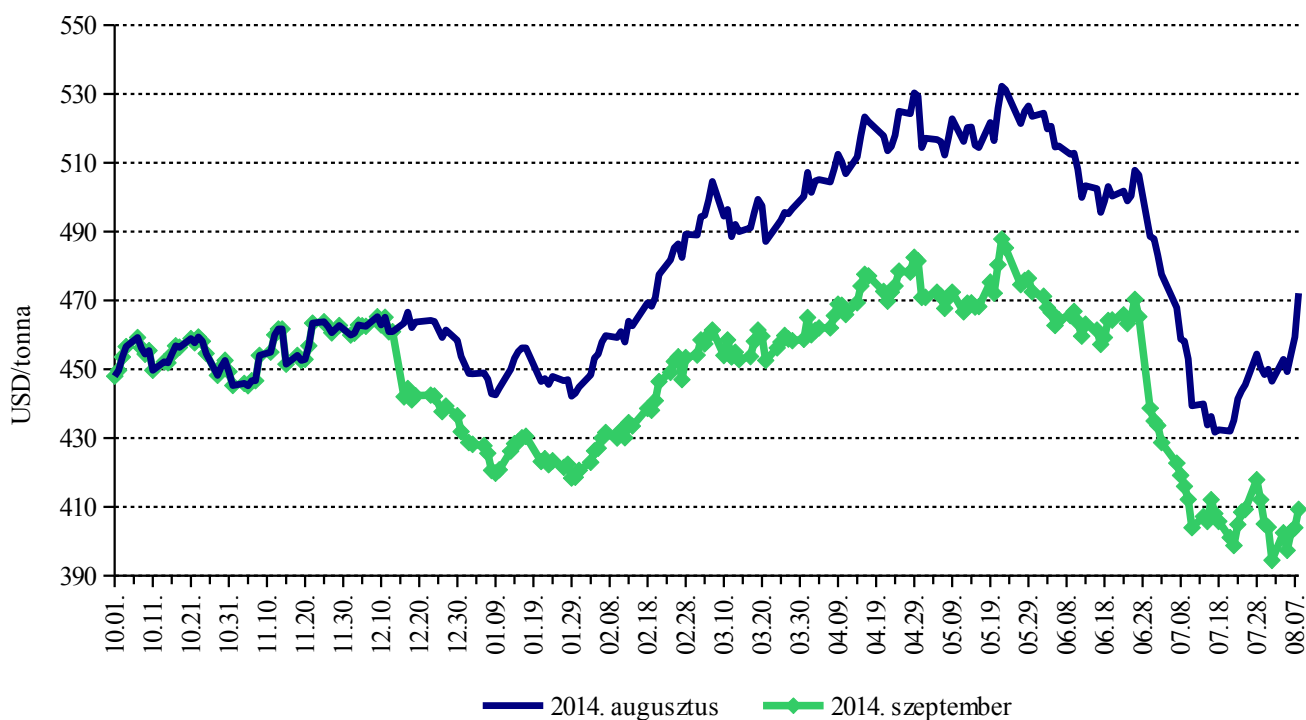
Erőteljes árrally vette kezdetét a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*). Az ótermésű szójabab jegyzése (augusztusi lejárat) a július közepi két és fél éves negatív rekordszintről 9 százalékkal 472 USD/tonnára emelkedett 2014. augusztus 8-ig. A folyamatot a száraz időjárásról szóló előrejelzések indították el az USA-ban, majd a termény világpiaci árának növekedéséhez Argentína ismételt adósságrendeziési problémái adtak újabb lökést. A nemzeti fizetőeszköz (*peso*) gyengülése miatt az infláció további növekedésére számíthatnak a dél-amerikai országban, így az argentin gazdák várhatóan inkább a szójababkészletek felhalmozására, mintsem eladására törekednek. A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) 2014. július 31-én közzétett prognózisa az ótermés jegyzését nem, az újtermését (2014. szeptemberi lejárat) ellenben csökkentette. Az elemzők szerint a világ szójabab-kibocsátása 304 millió, az USA-é 103,4 millió tonna lehet a 2014/2015. gazdasági évben. A manhattani központú *Goldman Sachs* pénzügyi szervezet szakértői a szójabab fronthavi jegyzésének jelenlegi emelkedése ellenére a következő egy éven belül arra számítanak, hogy a termény ára az USA-ban akár 385 USD/tonnára eshet. A tőzsdei várakozások is megerősítik ezt, jóllehet a raktározási és logisztikai költségek figyelembevételével augusztus első hetében 400 USD/tonna körül köthettek szerződést a kereskedők a 2015. augusztusi szállítású szójababra.

A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a július 31-i terminváltás

miatt 15 euróval 332,5 euró/tonnára ugrott ugyan, azonban augusztus első hetében 325 euró/tonnára mérséklődött, miután az *Oil World* az Európai Unió idei repcetermését az előző előrejelzéséhez képest felfelé, azaz 23,1 millió tonnára korrigálta.

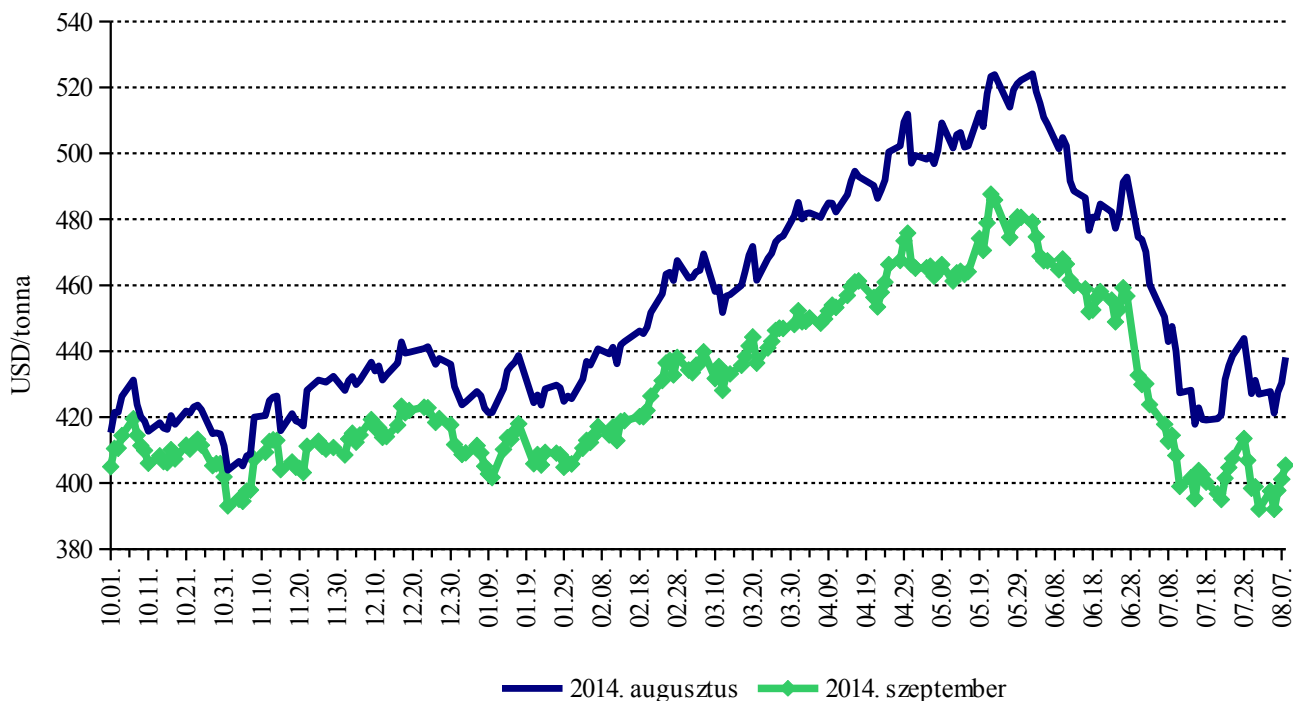
Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában (BÉT) 90 ezer forint/tonna áron került kivezetésre az augusztusi szállítású repcemag 2014. július 31-én. A 2014. szeptemberi és 2015. márciusi jegyzés közötti 2 ezer forint/tonna különbség augusztus 8-án megszűnt, 92 ezer forint/tonna áron köthető le a termény mindkét termin esetében. Ez egyben a repcemag árának mérséklődését is előrevetíti, hiszen a hosszabb tárolással járó magasabb költségek levonásával a termény márciusi ára alulmúlja a szeptemberit. Az AKI PÁIR adatai szerint a repcemag termelői ára 100 ezer forint/tonna körül stabilizálódott, amely a tőzsdei jegyzéseket 6-10 százalékkal haladta meg július végén. Egyre kevesebb ótermésű napraforgómag forog a piacon. A betakarítás néhány héten belül elkezdődhet. Az előző évinél nagyobb termőterület és az előreláthatóan kedvezőbb hozamok hatására a kibocsátás akár 10 százalékkal is nőhet az idén. A tavalyi termény áfa és szállítási költség nélküli termelői ára még éppen meghaladta a 100 ezer forint/tonna szintet júliusban, de a várhatóan bőséges termés miatt – kiindulva a tőzsdei várakozásokból (84-87 ezer forint/tonna) – az újtermés az ónál akár 15 százalékkal alacsonyabb áron jelenhet meg a fizikai piacon.

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

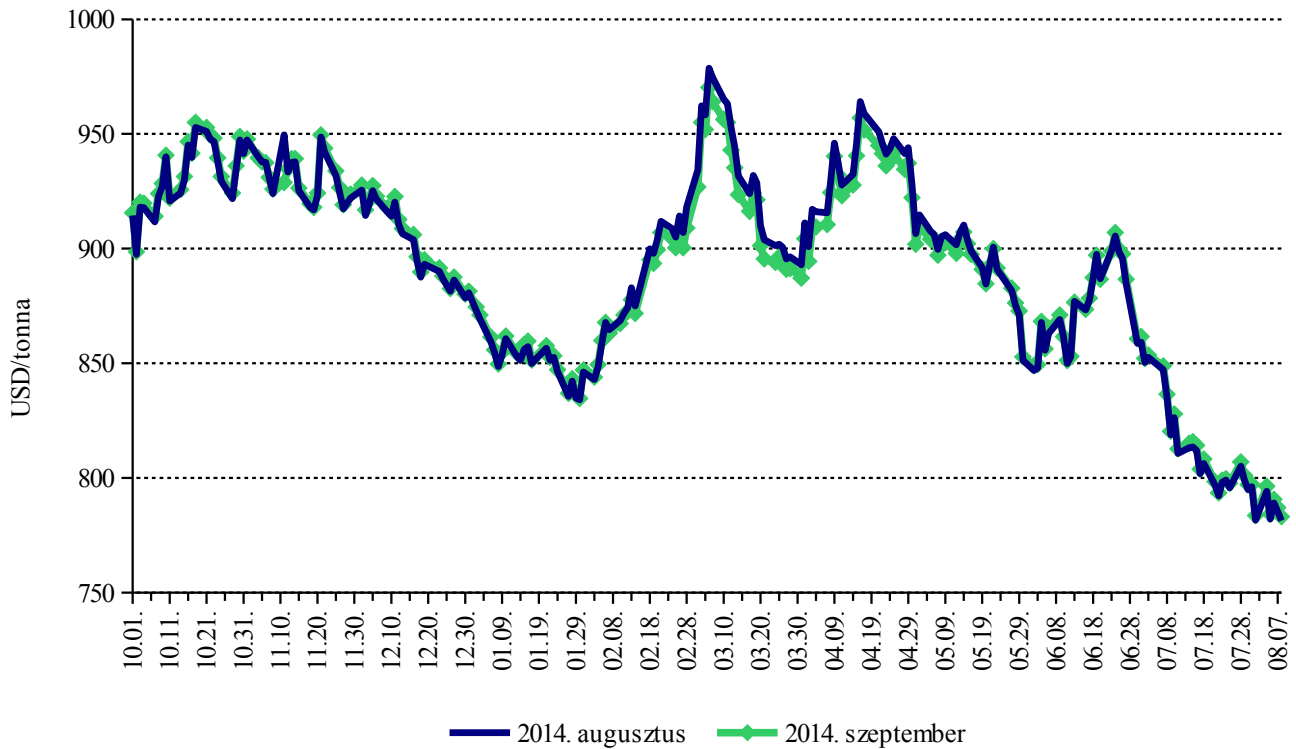
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

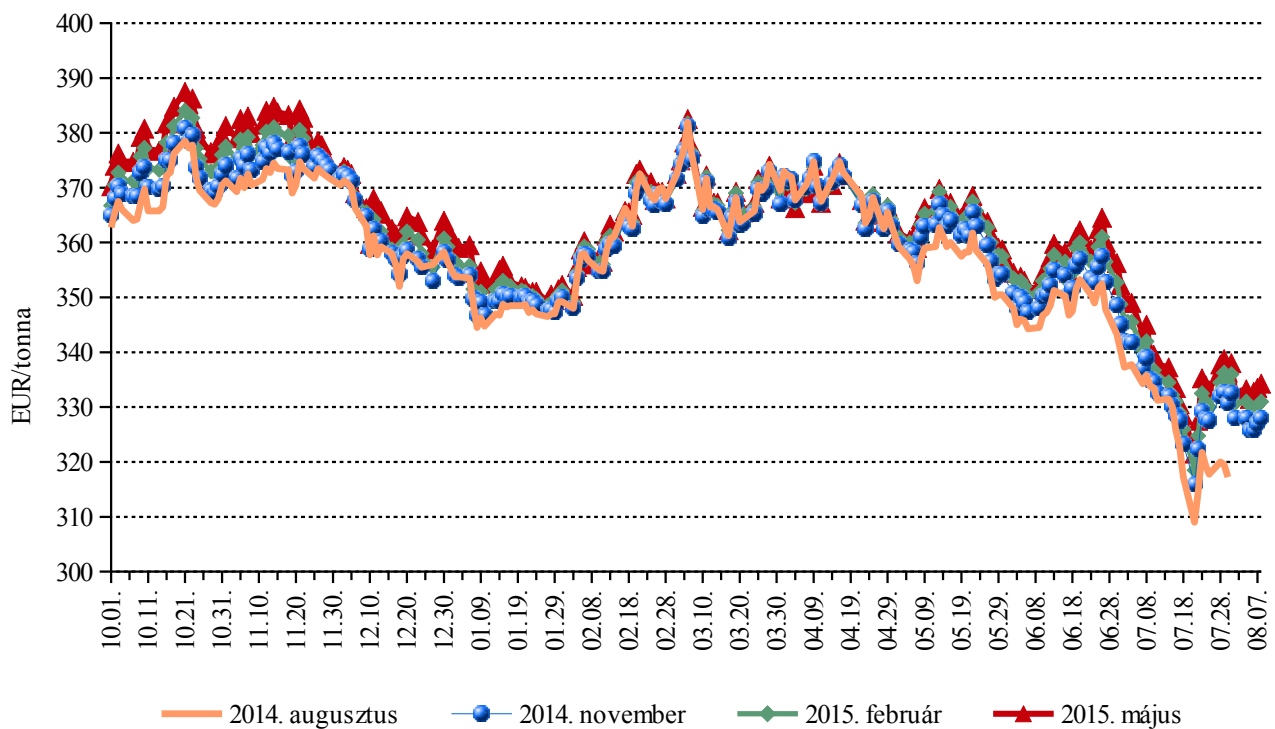
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

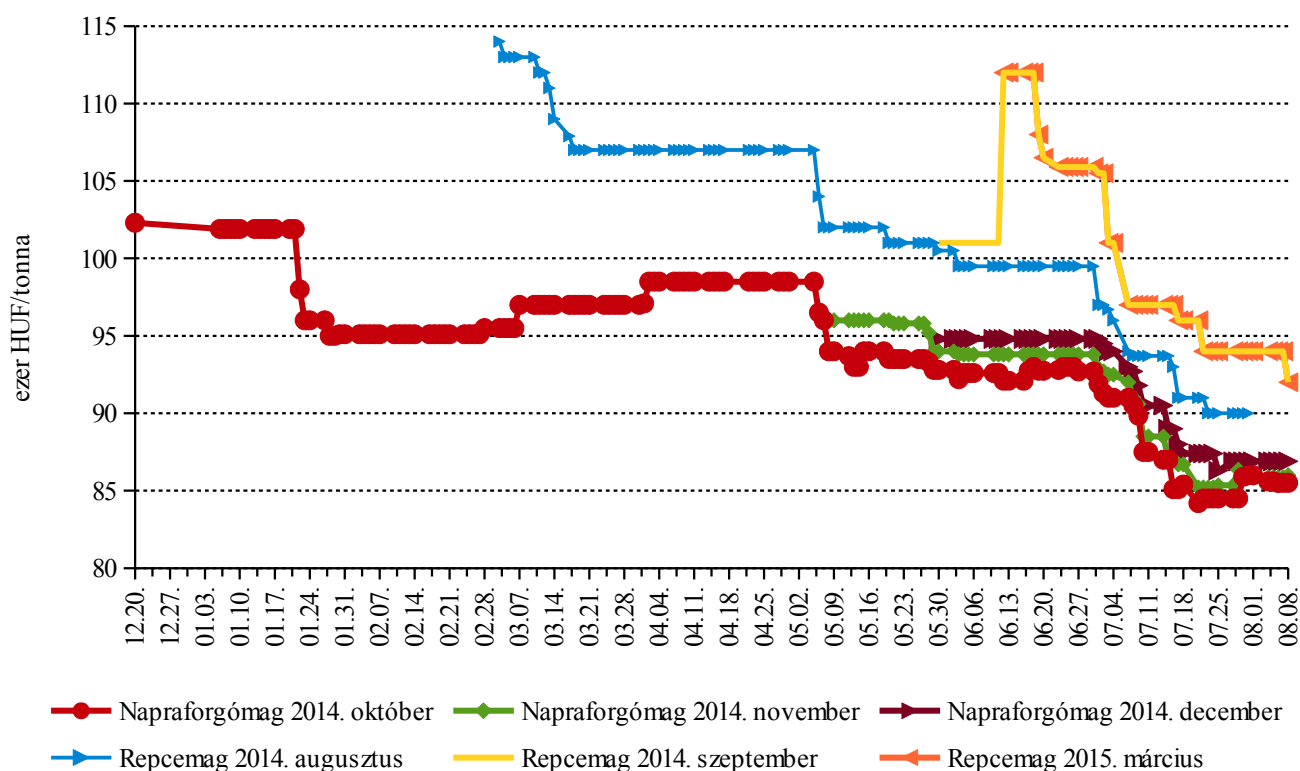
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: Marché à Terme International de France

11. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

10. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2013. 31.hét	2014. 30.hét	2014. 31.hét	2014. 31. hét/ 2013. 31. hét (százalék)	2014. 31. hét/ 2014. 30. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	tonna	1 035	1 561	...	...	...
	HUF/tonna	86 171	103 206	...	...	...
Repcemag	tonna	17 898	46 970	41 651	233	89
	HUF/tonna	107 454	99 600	100 036	93	100
Nyers napraforgóolaj	tonna	1 078	1 087	1 596	148	147
	HUF/tonna	199 217	216 675	197 972	99	91
Napraforgódara	tonna	3 051	4 311	4 246	139	98
	HUF/tonna	75 855	59 682	59 072	78	99
Nyers repceolaj	tonna	...	...	...	...	...
	HUF/tonna	...	...	...	...	...
Repcedara	tonna	...	6 655	1 296	...	19
	HUF/tonna	...	54 216	63 013	...	116

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

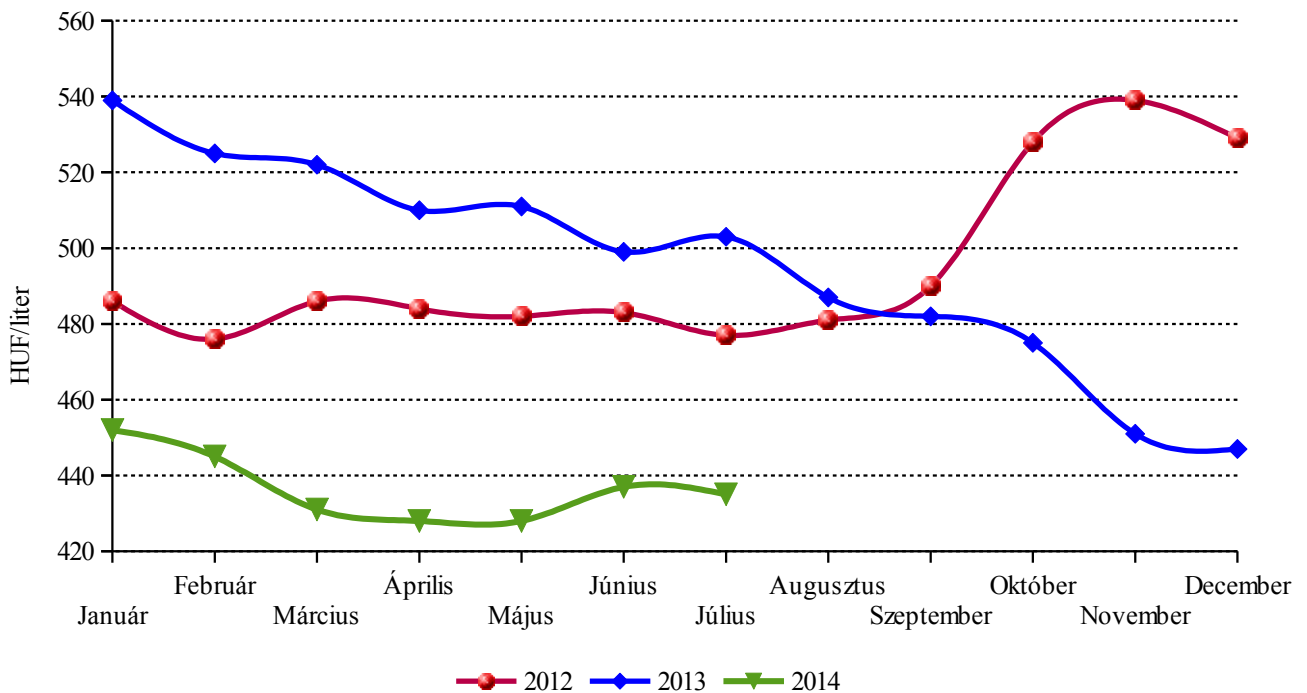

11. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2014-07-22	673	208 004
		2014-07-29	663	205 501
		2014-08-05	658	205 745
Napraforgóolaj (finomított)	Olaszország	2014-07-22	803	248 213
		2014-07-29	803	248 928
		2014-08-05	803	251 118
Szójaolaj (nyers)		2014-07-22	678	209 551
		2014-07-29	696	215 737
		2014-08-05	688	215 133
Szójaolaj (finomított)		2014-07-22	743	229 655
		2014-07-29	763	236 520
		2014-08-05	748	233 908
Napraforgódara	Ausztria	2014-07-22	-	-
		2014-07-29	-	-
		2014-08-05	-	-
Repcedara		2014-07-22	210	64 953
		2014-07-29	220	68 242
		2014-08-05	205	64 149

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

12. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. augusztus 08.)

12. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2014. november	328	103 395
2015. február	331	104 341
2015. május	334	105 366
2015. augusztus	335	105 444
2015. november	336	105 996
2016. február	339	106 863

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

13. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. augusztus	472	111 151
2014. szeptember	409	96 366
2014. november	399	93 846
2015. január	402	94 600
2015. március	405	95 235
2015. május	407	95 801

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

14. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. augusztus	438	103 146
2014. szeptember	405	95 447
2014. október	390	91 751
2014. december	386	90 974
2015. január	384	90 433
2015. március	385	90 715

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

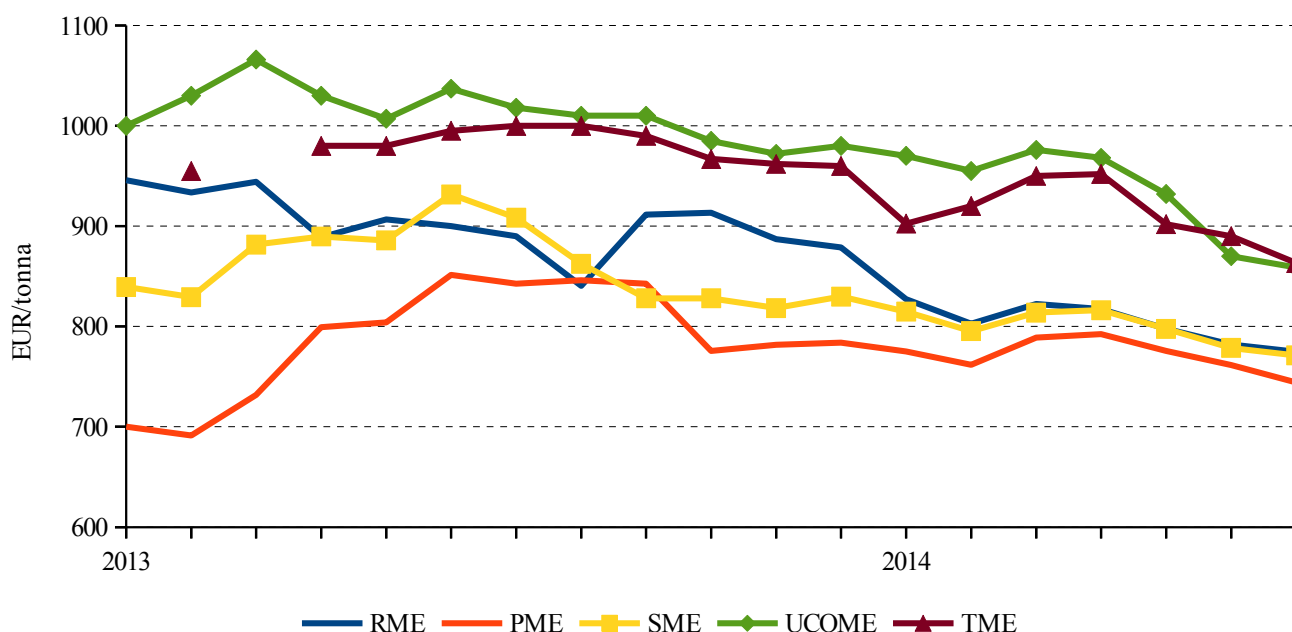
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

A repceolaj- és szójaolaj-metil-észter ára 2014 első felében folyamatosan elmaradt az elmúlt év azonos időszakának átlagárától. A repceolaj-metil-észter (RME) ára a 2013. év elejétől – kisebb ingadozásokkal – 2014. júliusig 7-8 százalékkal, a szójaolaj-metil-észteré (SME) 17-88 százalékkal esett. Az árcsökkenés a kétszeresen elszámolható használt sütőolajból előállított metilészter (UCOME = *used cooking oil methyl-ester*) és a vágóhídi hulladékzsírból és faggyúból előállított metilészter (TME = *tallow-methyl-ester*) árára is hatással volt, amelyek 10-13, illetve 6-7 százalékkal olcsóbban kerül-

tek értékesítésre, mint 2013 elején. A vizsgált időszakban csak a pálmaolaj-metil-észter (PME) ára emelkedett (+7 százalék).

A három legfontosabb növényolaj metilészter ára (FOB T2) a rotterdami kikötőben továbbra is közel maradt egymáshoz a 32. héten: RME 756 euró/tonna (1014 USD/tonna), SME 751 euró/tonna (1007 USD/tonna), PME 740 euró/tonna (992 USD/tonna). A kétszeresen elszámolható észterfészeségek ára (ARA FOB T2) ugyan-ezen a héten: UCOME 810-830 euró/tonna, TME 780-810 euró/tonna volt.

13. ábra: A fontosabb metilészterek árának alakulása (2013-2014)

Megjegyzés: FOB ARA - free on board Amsterdam-Rotterdam-Atwerp

Forrás: Kingsman, F.O. Licht

Brazília 2013 novemberében bevezette a 7 százalékos bekeverési arányt, ami növeli a biodízel célú belső felhasználást, és csökkenti a szójaolaj kivitelét. Argentína több szójaolajat exportált Indiába, ami arra utal, hogy biodízelnél várhatóan kevesebbet fog kiszállítani. Argentína 192 ezer tonna biodízelt szállított az EU-ba 2013 első negyedében, ugyanakkor az Európai Bizottság által bevezetett dömpingellenes vám miatt 2014-ben nem érkezett számottevő mennyiség. Az USA viszont jelentősen növelte az Európába irányuló SME szállításait.

A PME használata Európában a meleg hónapokra koncentrálódik, mivel a dermedéspontja magas, ára a nyári hónapokban szezonálisan nő. A PME ára már 2013/2014 telén szokatlanul magas szinten stabilizáló-

dott (2013. január: 700 euró/tonna, 2014. január: 775 euró/tonna). Ezt az okozta, hogy a világ pálmaolaj-termelésének növekedési üteme lelassult és a készletek is alacsonyak. Az *Oil World* szakértői a 2014/2015. gazdasági évben csak 1,6 millió tonna globális termelésnövekedéssel számolnak (2014/2013: 58,66 millió tonna; 2014/2015: 60,3 millió tonna). A meleg időjárás ellenére tavasszal alig emelkedett a termék ára, sőt nyáron csökkent is. Az európai kikötőkben jelenleg az RME és az SME ára alacsony. A PME árelőnye csekély, ami csökkenti a termék iránti érdeklődést. Indonézia és Malajzia a két legnagyobb PME-előállító, ezért termelésük meghatározó. A szárazság hatására mindkét országban romlottak a termésbecslési eredmények. Indonéziában ugyan nőhet a pálmaolaj élelmiszer célú felhasználása,

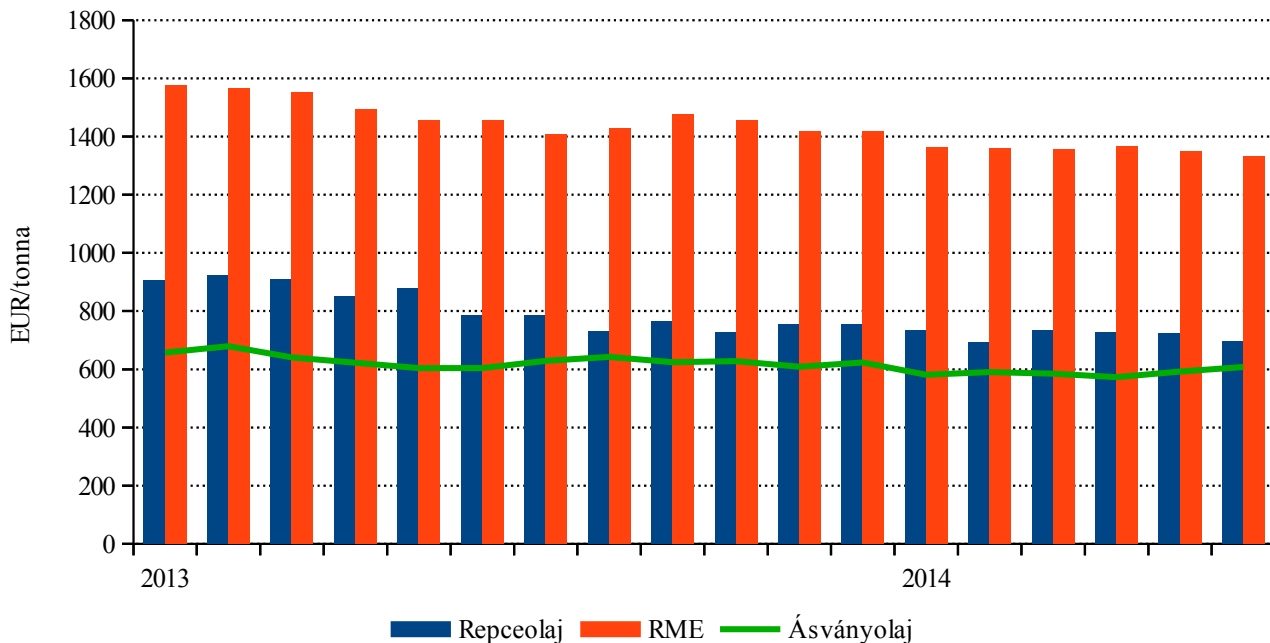
de nem valószínű, hogy az ország az üzemanyagba előírt, előzetesen tervezett bekeverési arányt el fogja érni.

Az Európai Bizottság az indonéziai PME-re is dömpingellenes vámot vezetett be. Míg 2013-ban január és március között csaknem 120 ezer tonna FAME (*fatty-acid-methylester*) érkezett Indonéziából, addig 2014-ben, ugyanebben az időszakban csak 844 tonna. Indonézia helyét Malajzia vette át, az ország 2013-ban 11 ezer

tonna, ugyanakkor 2014-ben csaknem 52 ezer tonna pálmaolajból előállított biodizelt szállított az EU-ba. Ezzel együtt várhatóan az idén kevesebb PME kerül Európába, mint az elmúlt évben.

Az EU-ban a széles körben használt RME versenyképessége mind a PME, mint az SME termékkel szemben javult, ugyanakkor a kereslet gyenge maradt az RME iránt az év első felében.

14. ábra: Az ásványolaj, a repceolaj és az RME árának alakulása Németországban (2013-2014)

Forrás: UFOP

A repceolaj észterező üzemek jövedelmezősége az alacsony alapanyagárak ellenére, a késztermék értékesítési nehézségei miatt, kedvezőtlenül alakult tavasszal.

A fosszilis energiahordozó ára a vizsgált időszakban magas szinten mozgott. Az IPE Brent ásványolaj ára 2014 32. hetében: 107 USD/barrel volt. Az elmúlt év januárjától 2014 júniusáig az RME és az ásványolaj ára között szűkült a különbség, ami a bioüzemanyag árcsökkenésének tudható be. Az ásványolaj árát jelenleg a bizonytalan iraki helyzet, az átlagosnál kevesebb líbiai kitermelés és Kína nagy mennyiségű stratégiai készlet célú felvásárlása tartja magas szinten.

Néhány tagországot az olcsón és bőségesen rendelkezésre álló alapanyag arra ösztönzött, hogy növelje a biodizel előállítását. Lengyelországban csaknem 160 ezer tonna repceolaj-metil-észter termeltek 2014 első negyedében, míg 2013 ugyanezen időszakában csak 131 ezer tonnát. Az F.O. Licht szakértői az EU-ban a biodizel-termelés bővülését prognosztizálják 2014-re, és keresleti oldalról is gyenge növekedéssel számolnak.

A nyári hónapokban a biodizel iránt szezonálisan élénkül a kereslet, de ez nem jelenti automatikusan az RME értékesítési lehetőségeinek javulását. Litvániában 3 százalékkal erősödött a biodizel iránti kereslet. Németországban, 2014 májusában 216 ezer tonna volt a felhasználás, ami 8 százalékkal több, mint az áprilisi.

Az Európai Unió belső termelésből és importból biztosítja a bekeveréshez a TME terméket, amely a legnagyobb mennyiségben Brazíliából érkezik. A brazíliai – jelenleg csak 55 százalékos kapacitáskihasználtsággal üzemelő – JBS üzem az elmúlt hónapokban környezeti tanúsítvánnyal rendelkező TME terméket értékesített Rotterdamban. A TME ára jelenleg 820-900 euró/tonna (CFPP +5, FOB ARA). A termék legnagyobb felhasználója Nagy-Britannia.

A használt sütőolajból (UCO = *used cooking oil*) előállított UCOME terméket az üzemanyag-forgalmazók az uniós piacról vásárolhatják meg, mivel környezeti tanúsítvánnyal rendelkező termék harmadik országokból még nem áll rendelkezésre. A németországi *Petrotec AG*

a kedvező tavaszi időjárásnak köszönhetően már 2014 első negyedében jelentősen növelni tudta az UCOME értékesítését (2013: 43400 tonna; 2014: 47600 tonna). A növényolaj metilészterek elmúlt évinél alacsonyabb ára és a magas ásványolajárak azonban az UCOME árára is nyomást gyakoroltak. A cég ezért jelenleg csak 76,5 százalékos kihasználtsággal működteti az üzemait, szemben a tavalyi 81 százalékkal. A kétszeres elszámolás lehetősége az UCOME növelésére ösztönzi tagországokat. Írország rekord mennyiségű, 9,5 millió liter UCOME felhasználását tervezi az idén, ehhez várhatóan importálni is fog Spanyolországból és az USA-ból. Magyarországon a MOL 178 helyen gyűjti a használt sütőolajat, amelyet a *Rossi* komáromi üzemében dolgoznak fel. A

PME termékhez hasonlóan az UCOME és a TME esetében is elmaradt a nyári szezonális áremelkedés.

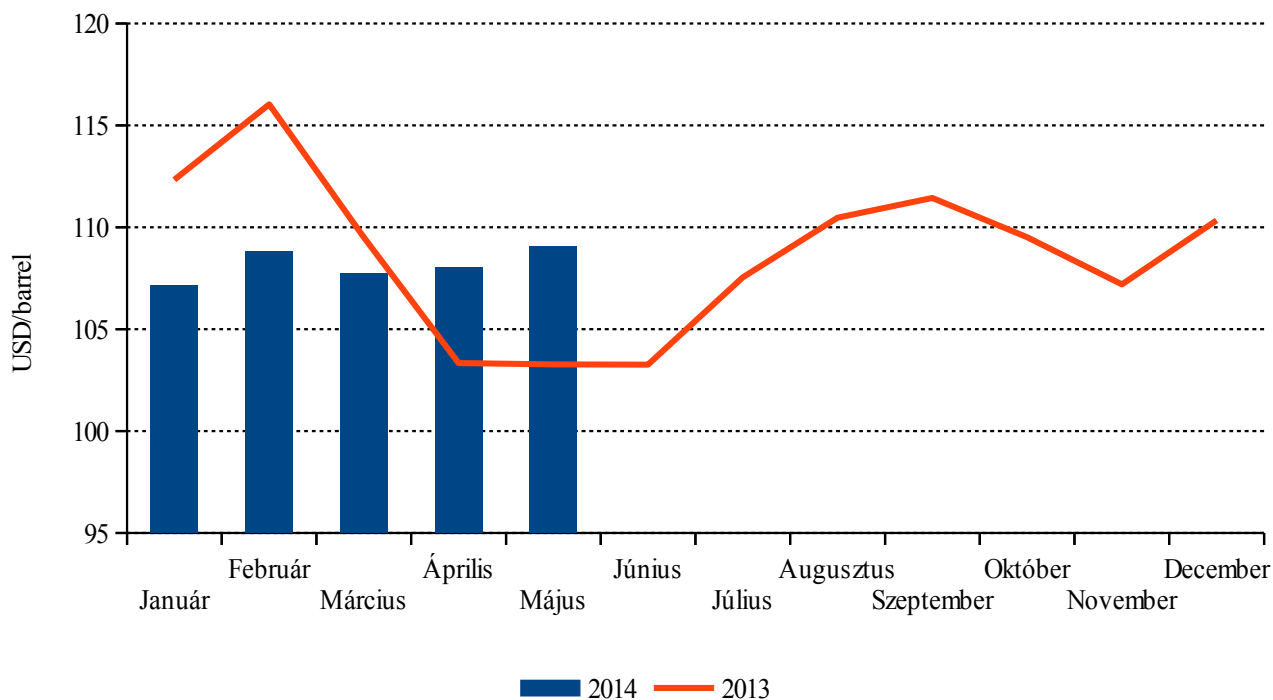
Az *F.O. Licht* szakértői szerint az előzetes várakozásokat meghaladó mértékben nőtt a kétszeresen elszámolható metilészterek használata a bekeverésekben. Számos tagországban ezzel biztosítják az előírt kötelező bekeverés teljesítését, ami viszont tovább csökkenti a növényolaj metilészterek iránti keresletet. Az RME versenyképessége ugyan javult más növényolaj-észterekkel szemben, de a termelés enyhe növekedése, a gyenge kereslet, valamint a kétszeresen elszámolható termékek felhasználásának bővülése miatt az ára továbbra is alacsony (2013. július: 889 euró/tonna; 2014. július: 774 euró/tonna).

Agrárpolitikai Hírek

- Franciaország Környezetvédelmi Minisztériuma a 2020-as energia egyenértékben 10 százalékos bekeverés 15 százalékra történő emelését javasolja 2030-ra.
- Németország 2020 után az üvegházhatású gázkibocsátás mértékét kívánja meghatározni a kötelező bekeverés helyett. A bioüzemanyag-ágazat attól tart, hogy ez a kereslet csökkenését idézheti elő.

- Lengyelországban a jelenlegi 5 térfogatszázalék helyett a 10 térfogatszázalék bioetanol bekeverése lesz kötelező az év végétől kezdődően.
- Dániában 295 millió euró befektetéssel új, cellulóz alapanyag feldolgozására alapozott bioetanol-üzem építését jelentették be. A létesítmény 2017-ben kezdi meg a termelést és évente 73 millió liter bioetanol előállítására lesz alkalmas.

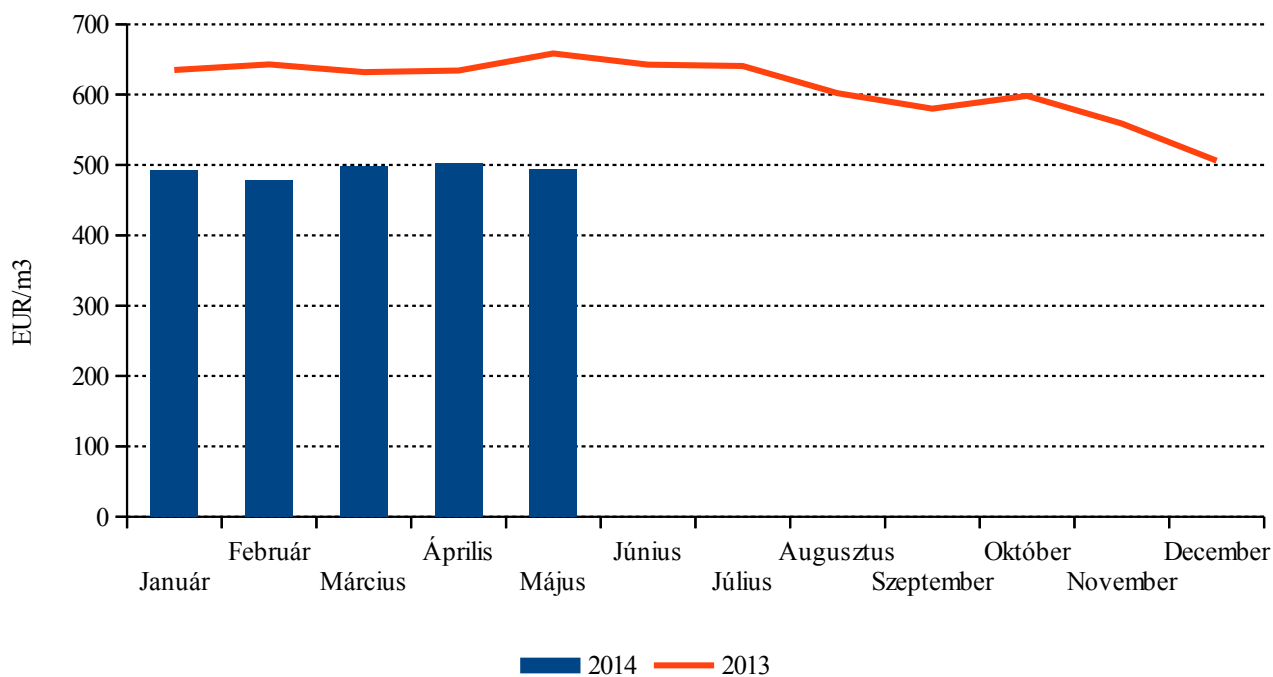
15. ábra: Az ásványolaj ára

Megjegyzés: IPE Brent asvanyolaj legközelebbi határidőre szolo jegyzesei a londoni arutőzsdén.

Forrás: HGCA

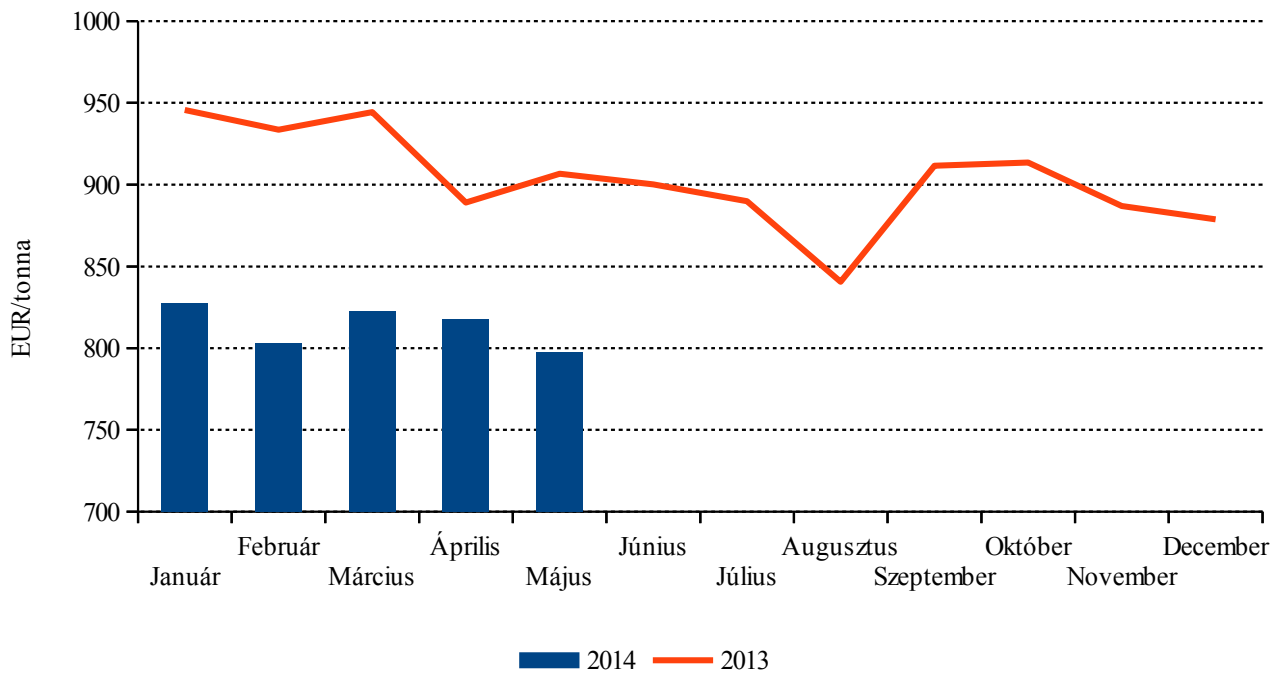
16. ábra: A bioetanol ára

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők FOB T2.

Forrás: F.O. Licht

17. ábra: A repceolaj-metil-észter ára

Megjegyzés: nyugat-európai kikötők FOB, az EN 14214-es szabványnak megfelel, dermedéspont > -10 °C.
Forrás: Kingsman

